

Facultad de Filología y Traducción

(*)

(*)

Horarios

Horarios

(*)

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grado en Estudios de Gallego y Español

Asignaturas

Curso 2

Código	Nombre	Cuatrimestre	Cr.totales
V01G160V01301	Estructura y análisis de las lenguas gallega y española: Introducción a la sintaxis	1c	6
V01G160V01302	Informática para la lingüística y la literatura	1c	6
V01G160V01303	Panorama de la literatura gallega II	1c	6
V01G160V01304	Retórica	1c	6
V01G160V01305	Comunicación oral y escrita: Español II	1c	6
V01G160V01401	Análisis del discurso	2c	6
V01G160V01402	Estructura y análisis de las lenguas gallega y española: Semántica, pragmática y léxico	2c	6
V01G160V01403	Literatura comparada	2c	6
V01G160V01404	Panorama de la literatura en lengua española II	2c	6
V01G160V01405	Comunicación oral y escrita: Gallego II	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe**

Asignatura	Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe			
Código	V01G160V01301			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Soto Andion, Xose			
Profesorado	Soto Andion, Xose			
Correo-e	xsotoandion@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Esta materia presenta os conceptos, métodos e principais complexidades da sintaxe do galego e do español, exercitando a práctica da análise sintáctica e estudando os diferentes tipos de relacións e unidades sintácticas.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Delimitar morfoloxía e sintaxe como disciplinas gramaticais. Comprender a relación entre a estrutura sintáctica das secuencias e o seu significado.	A4	B1
	A5	
Iniciarse na análise sintáctica. Recoñecer as unidades sintácticas en galego e español.	A4	B2
	A5	B4
	A6	
	A8	
	A9	
Familiarizarse coa terminoloxía gramatical usual e ser capaz de ler e entender textos básicos de gramática galega e española.	A5	B3
	A7	B5

Contidos	
Tema	
Tema 1. A sintaxe: delimitación do seu ámbito de estudo	1.1. Definición e relación da sintaxe cos demais compoñentes da gramática: morfoloxía, semántica, léxico. Cómpre falarmos de morfosintaxe? 1.2. Sintaxe funcional e sintaxe xenerativa: diferenzas básicas.
Tema 2. As relacións sintácticas	2.1. Relacións lingüísticas xerais: - Relacións paradigmáticas e sintagmáticas. 2.2. Relacións sintagmáticas: i) Todo-parte: constitutivas e funcionais. ii) Parte-parte: secuenciais e conectivas: - Coordinación ou constelación - Subordinación ou determinación - Interordinación ou interdependencia 2.3. Modelos de representación sintáctica: trazos básicos.
Tema 3. As unidades sintácticas: palabra, frase, cláusula e oración	3.1. Palabra e clases de palabra (substantivo, adxectivo, pronome): comportamento sintáctico. 3.2. Frase e tipos de frase - Frase simple e frase complexa - Frases endocéntricas e exocéntricas i) A frase nominal - A determinación, os determinantes e os modificadores - Frase nominal e frase substantiva: dous tipos frásticos distintos? ii) A frase preposicional: - Estrutura da fr. prep. iii) Outros tipos de frase - A frase adxectiva: estrutura - A frase adverbial: estrutura 3.3. A Cláusula i) Definición, estrutura e tipos: cláusulas simples e complexas. Cláusulas de relativo, completivas, adverbiais, de infinitivo, de xerundio, de participio Correspondencias coa gramática tradicional ii) Os eventos: acción, proceso, estado iii) A orde de argumentos iv) Os valores aspectuais v) A voz: activa, media, pasiva vi) Esquemas sintácticos e esquemas semánticos: de predicación verbal e de predicación non verbal. A construción causativa vii) Funcións sintácticas e papeis semánticos. As nocións de control, definitude e animación 3. 4. A oración i) Definición e estrutura. Correspondencias coa gramática tradicional ii) As oracións bipolares: adversativas, condicionais, concesivas, causais, consecutivas, comparativas iii) As estruturas coordinadas: copulativas e disxuntivas

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	22	43	65
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Traballos tutelados	8	20	28
Prácticas autónomas a través de TIC	0	9	9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Traballos e proxectos	2	4	6
Probas de resposta curta	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente
Descrición

Sesión maxistral	O docente explicará na clase os contidos do programa mediante textos de apoio, apuntamentos ou diapositivas de powerpoint, facilitando a recollida de material por parte do alumno, a resolución de dúbidas así como a participación e debate dos discentes en relación cos diferentes problemas que afectan á sintaxe do galego e do español.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará na clase ou entregaralles por escrito aos discentes diferentes casos e problemas relacionados cos contidos da materia de sintaxe en xeral e coa análise sintáctica en particular.
Traballos tutelados	O docente guiará a realización dos traballos.
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente servirse da plataforma TEMA para facilitarlle aos alumnos a realización de prácticas de análise sintáctica, lecturas e resumos, foros e comentarios e entrega de exercicios.

Atención personalizada

Metodologías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará cos alumnos individualmente ou en pequenos grupos diferentes cuestións relacionadas coa resolución de problemas e exercicios así coma cos traballos a realizar.
Pruebas	Descrición
Traballos e proxectos	

Avaliación

	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia mediante textos de lectura obrigatoria e complementaria, apuntamentos, diapositivas powerpoint, contando coa participación activa dos discentes. Avaliación continua.	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente comentará cos discentes na clase ou nas titorías, e entregaralles por escrito a resolución de problemas puntuais sobre cuestións de sintaxe do galego e do español. Avaliación continua.	10
Traballos tutelados	O docente propoñerá aos discentes traballos dirixidos que han ser entregados antes de rematar o cuadrimestre.	10
Prácticas autónomas a través de TIC	O docente propoñerá aos discentes a participación en foros, wikis e prácticas sobre sintaxe a través da plataforma TEMA. Estas prácticas poden consistir na produción de textos sintacticamente ben elaborados, corrección de erros de sintaxe nos textos, cuestións puntuais de análise sintáctica, resumo e crítica de lecturas etc. Avaliación continua.	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O docente entregaralles aos discentes na clase ou a través da plataforma TEMA probas prácticas como corrección sintáctica de textos, elaboración de resumos sobre determinadas lecturas e outras tarefas relacionadas coa sintaxe do galego e do español. Avaliación continua.	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente entregaralles aos discentes na clase exercicios de análise sintáctica que máis tarde recollerá, corruxirá e comentará. Avaliación continua.	10
Traballos e proxectos	O docente propoñerá, escoitando a opinión dos discentes, traballar sobre temas concretos de sintaxe. Deberán ser entregados e expostos na clase. O discente poderá na clase ou nas titorías comentar as dúbidas e problemas que lle vaian xurdindo. Avaliación continua.	10
Probas de resposta curta	cuestións breves sobre diferentes aspectos do programa que o alumno contestará na clase ou a través de faitic. Avaliación continua.	2

Otros comentarios sobre la Evaluación

Ao comezo de curso os alumnos deberán elixir entre un sistema de avaliación continua (80% de presencialidade) ou de avaliación única.

A avaliación única consistirá nun exame (70%) que se celebrará na última semana do curso e que incluírá contidos das distintas partes indicadas e nun traballo (30%), que determinará o profesor, sobre algún aspecto ou aspectos da materia. Este mesmo sistema de avaliación aplicárase na segunda edición das actas.

Será penalizado o plaxio.

Bibliografía. Fontes de información

Álvarez, R.&X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Gutiérrez Ordóñez, S. (1997): *La oración y sus funciones*. Madrid: Arco/Libros.

Porto Dapena, J. A. (1994): *Complementos argumentales del verbo: directo, indirecto, suplemento y agente*. Madrid: Arco/Libros.

Rojo, G.&T. Jiménez (1989): *Fundamentos del análisis sintáctico funcional, Lalia*, 2. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago.

Bibliografía complementaria

Bosque, I.&V. Demonte (eds.) (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*, tomos I e II. Madrid: Espasa-Calpe.

Busse, W. (coord.) (1994): *Dicionário sintáctico de verbos portugueses*. Coimbra: livraria Almedina.

Cidrás, Francisco A. (1991): "As construcións pronominais en galego. Proposta de clasificación e caracterización", in Brea, M.&F. Fernández Rei (coord.), *Homenaxe ó profesor Constantino García*, Universidade de Santiago, 101-125.

Dimitrova-Vulchanova, M. (1999): *Verbs semantics, diathesis and aspect*. München: Lincom.

Estrada Fernández, Zarina et al. (2008): *Studies in voice and transitivity*. München: Lincom.

Fiorentino, G. (2003): *Transitivity in Romance languages*. Berlín: Mouton de Gruyter.

Godard, D. (2004) (ed.): *Les langues romanes: problèmes de la phrase simple*. Paris: CNRS éditions.

Halliday, M.A.K (2004³): *An introduction to Functional Grammar*. London: Arnold.

Moreno Cabrera, J. C. (2003): *Semántica y gramática. Sucesos, papeles semánticos y relaciones sintácticas*. Madrid: Machado Libros.

Soto Andión, X. (2000): "Algunhas estruturas de verbo causativo en galego moderno", in Englebert, A. et al. (eds.), *Actes du XXII Congrès international de linguistique et philologie romanes*, vol. VI, Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 467-480.

Van Valin, J. R. & R. J. Lapolla (1997): *Syntax. Structure, Meaning and Function*. Cambridge: Cambridge University Press.

Recomendacións

Asignaturas que se recomenda cursar simultaneamente

Informática para a lingüística e a literatura/V01G160V01302

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Lingua: Comunicación oral e escrita: Español I/V01G160V01101

Lingua: Comunicación oral e escrita: Galego I/V01G160V01201

Lingüística: Introducción ao estudo da linguaxe e a comunicación/V01G160V01105

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Informática para a lingüística e a literatura				
Asignatura	Informática para a lingüística e a literatura			
Código	V01G160V01302			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Ramallo Fernandez, Fernando			
Profesorado	Ramallo Fernandez, Fernando			
Correo-e	framallo@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición general	Esta materia prepara o alumnado na comprensión das técnicas utilizadas no procesamento informático das linguas, e no uso das ferramentas que as tecnoloxías da linguaxe fornecen para a investigación e a docencia da lingua e a literatura, con especial atención aos recursos dispoñíbeis para as linguas e textos que son obxecto do Grao.			

Competencias de titulación	
Código	
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñíbeis, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudiantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer os recursos, ferramentas e aplicacións informáticas que ofrecen as tecnoloxías da linguaxe para os estudos lingüísticos e literarios	A13	B1
Adquirir os coñecementos e as técnicas metodolóxicas básicas para a análise lingüística e textual mediante ferramentas informáticas	A6 A13	B1 B5
Utilizar de modo axeitado os recursos e aplicacións informáticas dispoñíbeis no ámbito das humanidades, especialmente as orientadas á investigación lingüística, filolóxica e literaria, e á docencia das linguas e textos que son obxecto do grao	A6 A7	B3 B5
Resolver problemas relacionados coa análise informatizada de textos literarios e non literarios, e elaborar traballos académicos de calidade	A13	B2 B4
Adquirir competencia na utilización da informática e as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios	A13	B5

Contidos
Tema

1. Informática e linguaxe: panorámica xeral	1.1. As linguas na sociedade da información 1.2. As tecnoloxías da linguaxe 1.3. Ciberlinguaxe, ciberlingüística e ciberliteratura
2. As aplicacións orientadas á lingüística e á literatura	2.1. Córpora textuais 2.2. Tecnoloxías do texto oral 2.3. Tecnoloxías do texto escrito 2.4. Informática, ensino e aprendizaxe de linguas 2.5. Análise cuantitativa de textos 2.6. Análise cualitativa de textos 2.7. Documentación 2.8. Lexicografía e terminoloxía

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	0	2
Sesión maxistral	18	0	18
Traballos tutelados	0	72	72
Presentacións/exposicións	20	16	36
Prácticas en aulas de informática	6	0	6
Probas de resposta curta	2	14	16

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Sesións destinadas a explicar os contidos teóricos e os fundamentos metodolóxicos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia.
Traballos tutelados	Realización dun traballo individual de entre as temáticas abordadas na materia.
Presentacións/exposicións	Sesións destinadas á presentación do traballo de curso por parte do alumnado. Cada exposición ha s complementarse cun debate formalizado entre o responsable da mesma e os demais participantes
Prácticas en aulas de informática	Sesións orientadas a resolver casos prácticos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Cada discente deberá asistir a un mínimo de 2 sesións de atención personalizada relacionadas co traballo tutelado.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Traballos tutelados	Avaliase a calidade dos traballos de curso propostos, tendo en conta a competencia do alumnado no relativo á reflexión sobre conceptos teóricos e ao dominio das técnicas e mecanismos formais de redacción e exposición oral.	40
Presentacións/exposicións	Terase en conta a preparación e a calidade da exposición oral do traballo de curso. Tamén se terá moi en conta a participación activa e crítica nas exposicións do resto das persoas.	30
Prácticas en aulas de informática	Valórase a participación e a resolución dos problemas propostos nas sesións prácticas	15
Probas de resposta curta	Realización dunha proba escrita específica nas que se demostren coñecementos conceptuais	15

Otros comentarios sobre la Evaluación

Na primeira edición de actas a avaliación será continua. A condición para ser avaliada/o será a asistencia a un mínimo do 80% das aulas. As faltas de asistencia deberán ser xustificadas de modo razoado.

Se algún/unha alumna/o non se pode acoller á avaliación continua por motivos xustificadas, deberá comunicarllo ao profesor argumentadamente ao comezo do cuadrimestre nas dúas primeiras semanas de clase. Tanto nese caso, como cando se incumpran as condicións esixidas para a avaliación continua, a/o alumna/o poderá ser avaliada/o mediante un exame único sobre os contidos da materia cuxa nota constituirá o 100% da cualificación final. Este exame terá lugar ao final do cuadrimestre. A escolla desta opción en ningún caso supón a perda do dereito a asistir ás aulas sempre que sexa posíbel, o

cal se recomenda encarecidamente. Igualmente, o alumnado que siga esta modalidade de avaliación será responsábel de manter un contacto continuado coa materia a través da plataforma Tema.

Na segunda edición de actas (xullo) a avaliación levarase a cabo mediante un exame único sobre os contidos da materia cuxa nota constituirá o 100% da cualificación final. Este exame terá lugar na data oficial de xullo aprobada pola Xunta de Facultade.

Recoméndase firmemente que o alumnado asista ás aulas con regularidade e se implique activamente no seu proceso de aprendizaxe.

Bibliografía. Fontes de información

Blecua, José Manuel (1999), **Filología e informática: Nuevas tecnologías en los estudios filológicos**, Editorial Milenio, Borràs Castanyer, Laura (ed.) (2005), **Textualidades electrónicas. Nuevos escenarios para la literatura**, Editorial UOC,

Crystal, David (2011), **Internet Linguistics. A student guide**, Routledge,

Lavid, Julia (2005), **Lenguaje y nuevas tecnologías**, Cátedra,

Martí, Maria Antònia (2003), **Tecnologías del lenguaje**, Editorial UOC,

Parodi, Giovanni (2010), **Lingüística de corpus: de la teoría a la empiria**, Iberoamericana,

Tortosa, Virgilio (ed.) (2008), **Escrituras digitales. Tecnologías de la creación en la era virtual**, Universidad de Alicante,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Panorama da literatura galega II				
Asignatura	Panorama da literatura galega II			
Código	V01G160V01303			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	1c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernandez Alvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Fernandez Alvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	mffft@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Literatura galega do século XX.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
A12	Posuír unha conciencia crítica ante mecanismos de exclusión e discriminación das mulleres na linguaxe
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Coñecer en profundidade a tradición literaria galega do séc. XX	A3
	A6
	A7
	A8
	A9
	A11
	A12

Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	A3 A6 A7 A8 A9 A11 A12	B2 B3
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	A3 A6 A7 A8 A9 A11 A12	B1
Valorar a construción do Sistema Literario Galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	A3 A6 A7 A9 A11 A12	B3

Contidos

Tema

As Irmandades da Fala	1.1. Organización e definición ideolóxica. 2. O proxecto cultural das Irmandades ou a configuración dun sistema literario. 3. Renovación, difusión e popularización da prosa. 4. O teatro: a vontade de creación dun teatro nacional. 5. A poesía no tempo das Irmandades.
O grupo Nós: enxebrismo e universalismo	6. Caracterización do grupo. 7. Nós e a súa decisiva influencia no mundo cultural galego 8. Actividades. 9. Integrantes: Vicente Risco, Ramón Otero Pedrayo, Alfonso D. R. Castelao, Florentino Cuevillas, Antón Lousada Diéguez. Outros autores.
Percurso vital e ideolóxico de Vicente Risco	10. Obra literaria. 10.1. Obra ensaística: teoría política, filosofía, crítica literaria e literatura de viaxes. 10.2. Obra narrativa. 10.2.1. Primeira produción: as pegadas do Modernismo. 10.2.2. A interpretación idílica da Terra. 10.2.3. Sátira e escepticismo. 10.2.4. A modernidade entre a decadencia e o nihilismo. 10.3. Obra dramática. 10.4. Obra lírica.
Percurso vital e ideolóxico de Otero Pedrayo	11. Obra narrativa. 12. Obra ensaística. 13. Obra dramática e obra poética. 14. Recepción da obra oteriana no seu tempo e na literatura posterior.
As experiencias vangardistas na Europa de comezos de século	15. Principais liñas da vangarda poética. 16. A narrativa da [Nova Xeración Galega] 17. O teatro.
Da República ao exilio: guerra, represión e diáspora	18. A poesía do exilio: 19. A narrativa: o testemuño da Guerra Civil. 20. Actividade teatral e escrita dramática.
A resistencia cultural no interior. Galaxia e os outros proxectos editoriais	21. A poesía de posguerra: a lenta recuperación da actividade cultural. 22. Problemas de agrupación xeracional. Algunhas clasificacións: 23. Autores e produción poética.
A narrativa de posguerra. Principais liñas temáticas e autores:	24. A tradición realista: A continuidade da narrativa de Nós: R. Carvalho Calero. O realismo popular: Ánxel Fole. Novas orientacións: O realismo fantástico: A. Fole e A. Cunqueiro. A narrativa de E. Blanco-Amor. 25. O ensaio e o teatro do tempo de Galaxia: saudade, reflexión sobre a identidade e discurso científico. O teatro: decadencia dos espectáculos e reinicio da escrita.

Álvaro Cunqueiro: datos bio-bibliográficos

- 26. A poética de Cunqueiro: caracterización / función da literatura.
- 27. A obra anterior á Guerra: neotrobadorismo e vangarda.
- 28. A obra de posguerra:
 - 28.1. A poesía:
 - 28.1.1. A continuación do neotrobadorismo
 - 28.1.2. Derradeira entrega poética: Herba aquí e acolá.
 - 28.2. A narrativa de ficción:
 - 28.2.1. A difícil clasificación xenérica
 - 28.2.2. Novelas e/ou libros de relatos
 - 28.3. A obra dramática.
 - 28.4. Xornalismo e ensaio
- 29. A recepción da obra de Cunqueiro

Eduardo Blanco-Amor: percurso vital e ideolóxico

- 30. A traxectoria poética de Blanco Amor.
- 31. A obra narrativa: o seu universo literario.
 - 31.1. A Esmorga
 - 31.2. Xente ao lonxe
 - 31.3. Narrativa breve
- 32. A constante preocupación polo teatro
- 33. O ensaio
 - 33.1. A reflexión literaria: o papel do escritor na sociedade.
- 34. Recepción e lecturas da obra de Blanco-Amor.

O contexto histórico- social da década dos 60 e posterior: características e mudanzas

- 35. A poesía de intervención.
- 36. A narrativa.
- 37. A poesía: renovación e compromiso.
- 38. A Nova Narrativa.
- 39. A poesía. Últimas tendencias e grupos poéticos.
- 40. O ensaio: auxe e diversificación.

Panorama da narrativa galega no último terzo do século XX.

- 41. 1975-1985: unha década de consolidación e mudanza.
 - a. Perspectiva histórica xeral.
 - i. Contexto literario e tendencias narrativas.
 - ii. Principais narradores e narradoras.
 - b. 1985-2000: tendencias da narrativa máis recente.
 - iii. Caracterización xeral.
 - iv. Principais narradores e narradoras.
- 42. Panorama do teatro galego no último terzo do século XX.
 - a. O rexurdimento da actividade teatral no tardofranquismo: o Teatro Independente e o grupo Abrente.
 - i. Autores e obras.
 - b. O teatro profesional e o teatro institucional.
 - c. Tendencias do teatro actual.
 - i. Diversificación de liñas temáticas.
 - ii. Últimas promocións.
 - d. A literatura dramática.
 - i. O mundo editorial: revistas e coleccións de teatro.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	1	3
Sesión maxistral	22	26	48
Eventos docentes e/ou divulgativos	0	16	16
Obradoiros	22	22	44
Traballos tutelados	0	20	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	10	11
Probas de resposta curta	1	7	8

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

Descrición
Actividades introductoriasHaberá unha sesión introductoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos , etc.

Sesión maxistral	Haberá entre 12 e 16 sesións maxistrais, e outras tantas prácticas, vinculadas ao desenvolvemento teórico do programa. Nelas darase unha visión de conxunto da tradición literaria galega ao longo do séc. XX. Centraranse en 12 grandes núcleos: 1. 1900-1936: A poesía. 2. 1900-1936: A narrativa. 3. 1900-1936: O teatro. 4. 1900-1936: O ensaio. 5. 1936-1975: A poesía. 6. 1936-1975: A narrativa. 7. 1936-1975: O teatro. 8. 1936-1975: O ensaio. 9. 1975-2010: A poesía. 10. 1975-2010: A narrativa. 11. 1975-2010: O teatro. 12. 1975-2010: O ensaio.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Unha parte importante da actividade do alumnado consistirá na súa asistencia a conferencias, recitais, mesas redondas, proxeccións de filmes, seminarios específicos sobre temas literarios, representacións teatrais, etc. dos que deberá realizar un breve resumo por escrito para ser entregado ao profesor. Todas e cada unha destas actividades serán sinaladas polo docente.
Obradoiros	Haberá un mínimo de 13 sesións de comentario de texto, cada unha de dúas horas de duración, correspondentes ás seguintes obras: 1. A poesía de Antonio Noriega Varela. Selección de poemas de Do Ermo. 2. A poesía de Ramón Cabanillas. Selección de poemas e Na Noite Estrelecida. 3. A narrativa de Ramón Otero Pedrayo. Comentario de relatos curtos. 4. A narrativa de Vicente Risco. Comentario de O porco de pé. 5. A obra narrativa de Castelao. Comentario de Retrincos. 6. A poesía de Manuel Antonio. Comentario de De Catro a Catro. 7. A obra literaria de Álvaro Cunqueiro. Comentario dun conto e dun poema. 8. A obra literaria de Eduardo Blanco Amor. Comentario dun conto ou capítulo de novela. 9. Celso Emilio Ferreiro. Comentario de poema de Longa Noite de Pedra. Visionado da película María Mariño, a flor das raparigas en sombra. 10. A obra de Xosé Luís Méndez Ferrín. Comentario dun conto e dun poema. 11. A Nova Narrativa Galega. Comentario dun conto ou capítulo de novela. Visionado da película Cólera. 12. A poesía dos 80. Comentario de varios poemas. 13. A narrativa desde 1975. Comentario dun conto de Manuel Rivas. Visionado da película Luces da cidade.
Traballos tutelados	O alumnado deberá realizar un pequeno traballo de comprobación de lectura de todas e cada unha das seguintes obras: 1) O porco de pé de Vicente Risco 2) Ensaio histórico sobre a cultura galega de Ramón Otero Pedrayo 3) Na noite estrelecida de Ramón Cabanillas. 4) Os ruíns de Xosé María Álvarez Blázquez 5) Crónicas do sochantre de Álvaro Cunqueiro 6) Á lus do candil: contos ao carón do lume de Ánxel Fole 7) Longa noite de pedra de Celso Emilio Ferreiro. 8) Os biosbardos: contos prá xente de Eduardo Blanco Amor 9) Arrabaldo do norte de Xosé Luís Méndez Ferrín 10) Cambio en tres de Carlos Casares 11) Land Rover de Suso de Toro 12) Memoria de Noa de Alfredo Conde

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	 Os alumnos disporán de atención personalizada a través de tutorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Sesión maxistral	 Os alumnos disporán de atención personalizada a través de tutorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Obradoiros	 Os alumnos disporán de atención personalizada a través de tutorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.

Eventos docentes e/ou divulgativos	 Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.
Traballos tutelados	 Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faiclick ou outras.

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Actividades introdutorias	Descrición xeral da materia. 1. Competencias. 2. Contidos. 3. Planificación docente. 4. Metodoloxía docente. 5. Atención personalizada. 6. Recomendacións.	1
Sesión maxistral	Valorarase a asistencia a clase así como a participación en debates e comentarios de textos e ideas.	50
Obradoiros	Valorarase a asistencia ás sesións de comentario de textos así como a participación nos debates suscitados.	19
Traballos tutelados	A lectura de obras literarias e a reflexión sobre estas será obxecto de atención prioritaria. O alumno deberá realizar ao longo do curso breves comentarios escritos sobre as obras de lectura obrigatoria que compoñen o programa.	30

Otros comentarios sobre la Evaluación

O alumnado que non participe no desenvolvemento diario da materia ou o que elixa a avaliación única ó inicio do curso, poderá presentarse a un exame final, ao que deberá concorrer cos traballos de comprobación de lectura dos libros de lectura obrigatoria, e que estará dividido en tres partes (tanto na primeira edición das actas coma en xullo):

1. Recoñecemento de textos. 20%
2. Preguntas breves con resposta curta. 40%
3. Grandes epígrafes para resposta longa e desenvolvemento. 40%

O aprobado na materia estará, en todo caso, suxeito a que o alumnado obteña cando menos unha nota de 5/10 no apartado 3.

O alumnado que suspenda a avaliación continuada presentarse a un exame no mes de xullo, ao que deberá concorrer, igualmente, cos traballos de comprobación de lectura dos libros de lectura obrigatoria (ou aqueles que non entregasen previamente durante o desenvolvemento normal do curso), no que será avaliado en base a:

1. Recoñecemento de textos. 20%
2. Preguntas breves con resposta curta. 40%
3. Grandes epígrafes para resposta longa e desenvolvemento. 40%

O aprobado na materia estará, en todo caso, suxeito a que o alumnado obteña cando menos unha nota de 5/10 no apartado 3.

Bibliografía. Fontes de información

Manual da materia:

Bernárdez, C. L. / Insua, E. X. / Millán, X. M. / Rei, M. / Tato, L. (2001), *Literatura galega. Século XX*. (Vigo: A Nosa Terra).

Bibliografía xeral:

Abuín González, A. / Ruibal, E. R. (2001): [O teatro galego entre 1900 e 1936], en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 278-325 (A Coruña: Hércules).

Álvarez Cáccamo, X. Mª (1985): [Introducción], en Ferreiro, C. E.: Longa noite de pedra (Sada: Ed. do Castro).

Amor Couto, M. (1996): [A obra literaria de Xosé Luís Méndez Ferrín], en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1473-1504

(Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Beramendi, J. G. / Núñez, X. M. (1995): O nacionalismo galego. (Vigo: A Nosa Terra).

Beramendi, X. G. (1984): "Ideoloxía e política en Vicente Risco", Grial, 86: 428-440.

Blanco, C. (1997): "Uxío Novoneyra: poesía, terra e compromiso", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1250-1249 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Carballo Calero, R. (1932): "Balance e inventario da nosa literatura", Nós, 108: 222-223.

Carballo Calero, R. (1982): "Álvaro Cunqueiro", en Libros e autores galegos. Séc. XX: 271-306 (A Coruña: Fundación "Pedro Barrié de la Maza conde de Fenosa").

Carballo Calero, R. (1982): "Ramón Otero Pedrayo" en Libros e autores galegos, século XX. Vol. II: 117-164 (A Coruña: Fundación Barrié).

Casares, C. (1981): Vicente Risco: 50-87 (Vigo: Galaxia).

Casares, C. (1981): Ramón Otero Pedrayo: 83-126 (Vigo: Galaxia).

Casas, A. (2000): "A poesía entre 1900 e 1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia.Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 84-213 (A Coruña: Hércules).

Cochón Otero, I. (2000b): "Poesía de fin de milenio: o reaxuste dos anos noventa", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 364-417 (A Coruña: Hércules).

Fernández Pérez-Sanjulián, C. (2003): A construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo. (Vigo: A Nosa Terra).

Fernández Pérez-Sanjulián, C., (2003): "Ideoloxemas nacionalitarios na narrativa de Ramón Otero Pedrayo", en A construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo: 125-255 (Vigo: A Nosa Terra).

Forcadela, M. (1997): "A poesía de posguerra", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1058-1088 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Forcadela, M. (2002): "A narrativa de Carvalho Calero na encrucillada dos anos cincuenta", López, T. / Salinas Portugal, F.: Actas do Simpósio Ricardo Carvalho Calero. Memoria do século: 109-117 (A Coruña: AS-PG / Departamento de Galego-Portugués, Francés e Lingüística da Universidade da Coruña).

Forcadela, M. (1991): *Guía de lectura de A Esmorga*, Edicións do Cumio, Vigo.

Forcadela, M. (1993): *Manual e Escolma da Nova Narrativa Galega*, Sotelo Blanco, Santiago de Compostela.

Forcadela, M. (1997): *Guía de Lectura de Á Lus Do Candil*, Edicións do Cumio, Vigo.

Forcadela, M. (2009): *A mecánica da maxia. Ficción e ideoloxía en Álvaro Cunqueiro*, Galaxia, Vigo.

Forcadela, M. (2005): *Diálogos na néboa: Álvaro Cunqueiro e Ramón Piñeiro na xénese da Literatura Galega de Posguerra*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela.

Freire Lestón, X. V. (1997): A actividade editorial en Galicia (1850-1936). Apuntamentos para unha historia do libro galego (Vigo: Ed. do Cumio).

Freixanes, V. F. (1982) [1976]: "Eduardo Blanco-Amor diante do espello", en Unha ducia de galegos: 79-101 (Vigo: Galaxia).

Gaspar, S. (2000): "A novela desde 1975", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e tradución. Vol. XXXIV: 150-213 (A Coruña: Hércules).

Gómez Torres, C. (1996): "Manuel María e o seu tempo", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1218-1248 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Hermida, M. (1987): As revistas literarias en Galicia na Segunda República (A Coruña: Ed. do Castro).

López, T. (1996): "O neotrobadorismo. Fermín Bouza-Breí", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 897-928 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Maceira Fernández, X. M. (1996): "Literatura do exilio (II). O activismo cultural na diáspora bonaerense", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 993-1024 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

- Mato Fondo, M. (1996): "A poesía contemporánea a partir de 1975", en VV.AA.: Historia da literatura galega: 1505-1536 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Méndez Ferrín, X. L. (1984): De Pondal a Novoneira (Vigo: Xerais).
- Méndez Ferrín, X. L. (1984): "Álvaro Cunqueiro", en De Pondal a Novoneira: 151-171 (Vigo: Xerais).
- Millán Otero, X. M. (1996): "Grupo Nós: Vicente Risco", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 738-768 (Vigo: AS-PG / A NOSA TERRA).
- Molina, C. A. (1989): Prensa literaria en Galicia (1920-1960) (Vigo: Xerais).
- Navaza, G. (2000): "Álvaro Cunqueiro", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 38-57 (A Coruña: Hércules).
- Nogueira, Mª X. (2000): "Poesía de fin de milenio: os anos oitenta", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 288-363 (A Coruña: Hércules).
- Nogueira, M. X. (1996): "A recuperación da narrativa en galego: Álvaro Cunqueiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1121-1152 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Noia Campos, C. (1992): A nova narrativa galega (Vigo: Galaxia).
- Pallarés, P. (1991): Rosas na sombra. A poesía de Luís Pimentel (Vilaboa-Pontevedra: Ed. do Cumio).
- Queizán, M. X. (1979): "A nova narrativa ou a loita contra o sentimentalismo", Grial, 63: 67-80.
- Quintana, X. R. / Valcárcel, M. (1988): Ramón Otero Pedrayo. Vida, obra e pensamento: 13-109 (Vigo: Ir Indo).
- Raña Lama, R. (2000): "A Xeración dos 50. A poesía social", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 200-239 (A Coruña: Hércules).
- Rei Romeu, M. (1996): "A guerra Civil. Literatura no exilio (I)", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 961-992 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Rodríguez Fer, C. (1997a): Ánxel Fole. Vida e obra (Vigo: Xerais).
- Rodríguez Sánchez, F. (1993). Eduardo Blanco-Amor. O desacougo da nación negada: 127-170 (Vilaboa-Pontevedra: Ed. do Cumio).
- Romero, M. (1998): "Poetizar o mundo como muller. Movemento poético da Festa da Palabra silenciada: trece anos de poesía galega de mulleres", Grial, 140: 691-716.
- Rus Gascón, P. (1997): Imaxe do mundo en Eduardo Blanco-Amor. A muller, o conflito social e os marxinaos: 133-206 (Vigo: A Nosa Terra).
- Sanmartín Rei, A. (1996): "O vangardismo: Manuel Antonio e Álvaro Cunqueiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 833-864 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Sanmartín Rei, A. (1996): "Un momento crucial: Longa noite de pedra, de Celso Emilio Ferreiro", en VV. AA.: Historia da literatura galega: 1186-1216 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Seara, T. / Bermúdez, T. (2000): "A narrativa breve desde 1975", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 214-279 (A Coruña: Hércules).
- Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII, (A Coruña: Hércules).
- Tarrío Varela, A. (1985): "Dez anos de narrativa", Grial, 89: 309-336.
- Tato Fontaiña, L. (1995): Teatro e nacionalismo. Ferrol, 1915-1936 (Santiago: Laiovento).
- Tato Fontaiña, L. (1996): "O teatro actual", en VV.AA.: Historia da literatura galega: 1410-1440 (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).
- Tato Fontaiña, L. (2000): "O teatro desde 1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro. Vol. XXXIII: 442-511 (A Coruña: Hércules).
- Valcárcel, M. (2000): "Prensa cultural e literaria no período 1916-1936", en Tarrío, A. (coord.): Galicia. Literatura. O século XX. A literatura anterior á Guerra Civil. Vol. XXXII: 382-447 (A Coruña: Hércules).
- Valcárcel, M. (2000): "Prensa cultural e literaria, editoriais e institucións culturais desde 1939", en Tarrío, A. (coord.): Galicia.

Literatura: A literatura desde 1936 ata hoxe: narrativa e traducción. Vol. XXXIV: 502-519 (A Coruña: Hércules).

VV. AA.: Historia da literatura galega (Vigo: AS-PG / A Nosa Terra).

Recomendacións**Asignaturas que continúan el temario**

Seminario de literatura galega desde 1900 ata 1936/V01G160V01508

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Literatura: Panorama da literatura galega I/V01G160V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Retórica				
Asignatura	Retórica			
Código	V01G160V01304			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	1c
Lengua	Castelán			
Impartición	Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suarez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suarez Briones, Beatriz			
Correo-e	busuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Tratase a Retórica exclusivamente como dispositivo ordenador de figuras da linguaxe. A materia organízase como un obradoiro de análise poética.			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Dominar a comunicación cos e coas falantes das linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais, desenvolvendo a capacidade de comprensión e expresión oral e escrita, con tolerancia cara á diversidade social e cultural como resultado de defender os dereitos fundamentais de igualdade social, de xénero, de raza e de orientación sexual, e os valores propios da democracia e a cultura da paz.
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Esta materia busca presentar modelos de análise dese artefacto estético tan complexo que é o poema para traballar en profundidade estratexias de análise textual.	A1	B1
	A6	
	A7	
	A9	
Ofrecer unha mínima metodoloxía da teoría da poesía ó tempo que aplicacións prácticas que sirvan de axuda á lectura, interpretación e comprensión da poesía.	A1	B3
	A6	B4
	A7	
	A9	

Contidos		
Tema		
1. A linguaxe poética.	--	
2. A lectura da poesía.	--	
3. Os temas da poesía.	--	
4. Estruturas poéticas.	--	
5. Gramática da poesía.	--	
6. Semántica do texto.	--	
7. Conclusión: o pracer do texto	--	

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	5	10	15
Sesión maxistral	9	11	20
Presentacións/exposicións	10	30	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	22	22
Seminarios	24	29	53

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Presentacións/exposicións	Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita).
Resolución de problemas e/ou exercicios	Segundo os principios metodolóxicos expostos nas clases.
Seminarios	Presentación de textos poéticos cos seus comentarios teóricos e críticos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Traballos que realiza o alumnado. Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo (previa presentación escrita). Nas horas de tutoría (atención personalizada) o alumnado poderá consultar todas as súas dúbidas, resolver problemas sobre distintos aspectos da materia, e que se aproveitará para dar as indicacións precisas.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Presentacións/exposicións	Cada comentario de texto que se traballe en casa será presentado e defendido en clase	50
Seminarios	Valoración de capacidade de comprensión, argumentación e interpretación dos métodos de análises	50

Otros comentarios sobre la Evaluación

A asistencia a clase e o desenvolvemento dos traballos e exercicios da materia en tempo é obrigado para a persoa que queira ser avaliada pola modalidade continuada. Para quen non siga esta modalidade de avaliación, haberá un exame final antes de que conclúa o cuadrimestre (1ª edición das actas) e en xullo, no que se dará conta de toda a materia, tanto da teoría como da práctica.

Porcentaxe de presencialidade obrigatoria na avaliación continua: 80%

A avaliación en xullo para o alumnado que opte pola avaliación continua e non aprobase consistirá en facer exame e/ou traballos.

En calquera caso, a copia literal de traballos alleos sen recurrir ás convencións da cita redundará nun suspenso innegociable.

Bibliografía. Fontes de información

Esta bibliografía é parcial. Ningún destes libros é material de estudo completo; e para cuestións puntuais que requiran materiais de estudo diferentes, estes serán fornecidos pola profesora.

GUPO μ. *Retórica general*. Barcelona: Paidós, 1987.

LAUSBERG, Heinrich. *Elementos de Retórica literaria*. Madrid: Gredos, 1975.

MORATARA GARAVELLI, Bice. *Manual de Retórica*. Madrid: Cátedra, 1991.

REIS, Carlos. *Técnicas de análise textual*, Coimbra, Liv. Almedina, 1976; 2a ed., 1978; 3a ed., 1981; 1a reimpressão, 1984;

2a reimp. 1987.

REIS, Carlos. *Comentario de textos. Fundamentos teóricos y análisis literario*, Salamanca, Colegio de España, 1995.

ROMO FEITO, Fernando. *La Retórica. Un paseo por la Retórica clásica*. Montesinos, 2005.

SPANG, Kurt. *Fundamentos de Retórica. Literaria y publicitaria*. Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra, 1991.

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Literatura: Teoría da literatura/V01G160V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comunicación oral y escrita: Español II				
Asignatura	Comunicación oral y escrita: Español II			
Código	V01G160V01305			
Titulación	Grado en Estudios de Gallego y Español			
Descriptores	Creditos ECTS	Selección	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	1c
Lengua Impartición	Castellano			
Departamento	Lengua española			
Coordinador/a	Sueiro Justel, Joaquín Quilis Sanz, María Jose			
Profesorado	Quilis Sanz, María Jose Sueiro Justel, Joaquín			
Correo-e	jsueiro@uvigo.es mjquilis@uvigo.es			
Web				
Descripción general	(*)A materia presenta os aspectos teóricos e prácticos correspondentes a un nivel superior da lingua española oral e escrita.			

Competencias de titulación	
Código	
A6	Argumentar los temas y textos objeto de estudio de acuerdo con las convenciones académicas, aportando pruebas y sirviéndose de los recursos bibliográficos y electrónicos disponibles, especialmente de los orientados a la investigación lingüística y literaria y a la docencia de las lenguas impartidas en el grado
A7	Participar en debates y actividades de grupo y organizarlos, desarrollando un pensamiento autónomo y crítico, con respeto a las posiciones ajenas y tolerancia hacia la diversidad social y cultural que se expresa en las lenguas y literaturas en cuestión
A13	Ser competente para utilizar las nuevas tecnologías como recurso metodológico, de investigación, didáctico y de comunicación
B1	Que las/los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio
B2	Que las/los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	Que las/los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B4	Que las/los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
(*)Fundamentar con conocimientos teóricos una expresión correcta y fluida en lengua española.	A6	B1
(*)Promover la autonomía del alumnado para producir y corregir diversos tipos de textos orales y escritos, utilizando adecuadamente los recursos de la lengua española.	A7 A13	B2 B4
(*)Analizar y desarrollar ejemplos de expresión oral y escrita.	A6	B1 B3

Contenidos	
Tema	
(*)Tema 1. Modalidades textuales.	(*)1.1. Descripción: características lingüísticas. Clases de descripción. 1.2. Narración: estructura del relato. Elementos principales. 1.3. Exposición: etapas y redacción. 1.4. Argumentación: organización y redacción.
(*)Tema 2. Los géneros epistolares.	(*)2.1. El correo electrónico: estructura, tipología, características principales. 2.2. La carta: estructura, tipología y características principales.

(*)Tema 3. Estilo y revisión de un texto.	(*)3.1. Revisión del contenido. La pertinencia lingüística, las ambigüedades, la redundancia, la adecuación del contenido a la situación comunicativa. 3.2. Revisión de la estructura textual. 3.3. Revisión del estilo: aspectos sintácticos y léxicos.
(*)Tema 4. La presentación eficaz.	(*)4.1. Los elementos claves de una presentación eficaz. 4.2. La planificación. 4.3. La organización. 4.4. El lugar y el tiempo de la presentación. 4.5. El poder de la palabra como herramienta de persuasión.
(*)Tema 5. Escritura electrónica	(*)5.1. Escritura *y *página *web.5.2. Las redes *sociales, *blogs *y *microblogs.5.3. La conversación *virtual: *chat, *messenger *y *videoconferencia.5.4. El correo electrónico. 5.5. La cortesía en la *Red.5.6. La redacción de él *SMS.

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión magistral	24	0	24
Resolución de problemas y/o ejercicios	12	24	36
Estudio de casos/análisis de situaciones	10	10	20
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	2	42	44
Trabajos y proyectos	0	26	26

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías	
	Descripción
Sesión magistral	(*)O profesor explicará los contenidos esenciales de cada uno de los temas, aclarando las cuestiones clave de la materia e orientando a los alumnos y a las alumnas sobre los aspectos fundamentales e secundarios.
Resolución de problemas y/o ejercicios	(*)Los alumnos y las alumnas prepararán la resolución de problemas y ejercicios previamente a su resolución en clase.
Estudio de casos/análisis de situaciones	(*)Estudio de casos concretos extraídos de los discursos orales, académicos, profesionales y electrónicos.

Atención personalizada	
Metodologías	Descripción
Resolución de problemas y/o ejercicios	
Estudio de casos/análisis de situaciones	
Pruebas	Descripción
Trabajos y proyectos	

Evaluación		
	Descripción	Calificación
Resolución de problemas y/o ejercicios	(*)A preparación de los ejercicios así como a las intervenciones en aula para participar en su discusión y resolución serán adecuadamente valoradas.	10
Pruebas de respuesta larga, de desarrollo	(*)Realización de un examen que contendrá preguntas de carácter teórico y práctico sobre los contenidos del curso.	40
Trabajos y proyectos	(*)Los alumnos y las alumnas elegirán una cuestión de análisis o estudio de la parte referida al discurso oral y otra al discurso escrito. Contando un 25% cada trabajo. O el trabajo de discurso oral tendrá que ser expuesto en clase y evaluarase a su defensa.	50

Otros comentarios sobre la Evaluación

Fuentes de información
ÁLVAREZ ANGULO, Teodoro, Textos expositivos y argumentativos , Barcelona, Octaedro,
BASSOLS, Margarida y TORRENT, Anna M., Modelos textuales. Teoría y práctica , Barcelona, Octaedro,
BJÖRK, Lennart y BLOMSTAND, Ingegerd, La escritura en la enseñanza secundaria. Los procesos del pensar y del escribir , Barcelona, Graó,
BRIZ, Antonio (coord.), Saber hablar , Madrid, Aguilar,
CALSAMIGLIA, Helena y TUSÓN, Amparo, Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso , Barcelona, Ariel,
GÓMEZ TORREGO, Leonardo, Hablar y escribir correctamente. 2 vols. , Madrid, Arco/Libros,
GÓMEZ TORREGO, Leonardo, Ortografía y Gramática. Las normas académicas: últimos cambios , Madrid, SM,

HIMSTREET, William C. & BATY, Wayne M., **Guía para la redacción de cartas e informes**, Ediciones Deusto, Bilbao,

JUÁREZ, Milagros, **Saber expresarse**, Acento Editorial, Madrid,

LÓPEZ ALONSO, Covadonga. y SÉRÉ, Arlette (eds.), **Nuevos géneros discursivos: los textos electrónicos**, Biblioteca Nueva, Madrid,

MANCHESTER OPEN LEARNING, **Cómo hacer presentaciones eficaces**, Gestión 2000, Barcelona,

MONTOLÍO, Estrella (coord.), **Manual práctico de escritura académica. 3 vols.**, Ariel, Barcelona,

PÁEZ, Enrique, **Escribir. Manual de técnicas narrativas**, Madrid, SM,

PANO, Ana, **Dialogar en la red. La lengua española en chats, e-mails, foros y blogs**, Bern, Peter Lang,

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA Y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA, **Nueva gramática de la lengua española**, Madrid, Espasa,

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA Y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA, **Manual de la Nueva Gramática de la lengua española**, Madrid, Espasa Calpe,

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA Y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA, **Ortografía de la lengua española**, Madrid, Espasa,

SÁNCHEZ LOBATO, Jesús (coord.), **Saber escribir**, Madrid, Aguilar,

SANTIAGO GUERVÓS, Javier de, **Principios de comunicación persuasiva**, Madrid, Arco/Libros,

SERRANO SERRANO, Joaquín, **Guía práctica de redacción**, Madrid, Anaya,

SERRANO SERRANO, Joaquín, **Cómo redactar tus exámenes y otros escritos de clase**, Madrid, Anaya,

VÁZQUEZ, Graciela (coord.), **El discurso académico oral. Guía didáctica para la comprensión auditiva y visual de clases magistrales**, Madrid, Edinumen,

VÁZQUEZ, Graciela (coord.), **Guía didáctica del discurso académico escrito**, Madrid, Edinumen,

VÁZQUEZ, Graciela (coord.), **Actividades para la escritura académica**, Madrid, Edinumen,

Recomendaciones

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Comunicación oral y escrita: Español I/V01G160V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Análise do discurso				
Asignatura	Análise do discurso			
Código	V01G160V01401			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Profesorado	Rodríguez Yáñez, Xoan Paulo			
Correo-e	xoanp@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/centros/fft/			
Descrición xeral	Introdución á análise do discurso falado e escrito, con especial atención á dimensión comunicativa (verbal e non verbal) e conversacional.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Familiarizar ó alumnado cos problemas teóricos das ciencias do discurso.	A3	B1
	A4	
Familiarizalo coas ferramentas de análise da fala e do discurso escrito.	A4	
	A5	
Afacerlo ó estudo dos usos orais e escritos das linguas, moi especialmente dos usos coloquiais.	A4	
	A5	
Capacitalo para comprender lecturas especializadas de dificultade baixa ou media-baixa.	A6	B1
Capacitalo para distinguir os contidos esenciais dos contidos accesorios.	A4	
Esperar no alumnado a capacidade de observación e reflexión sobre os usos discursivos do seu entorno cotián.	A7	
Esperar o interese polo estudo da fala bilingüe, polas diferencias de fala entre xéneros, e mais pola pragmática intercultural.	A7	
	A8	
	A9	

Contidos

Tema	
A pragmática e as ciencias do discurso.	Revisión dos contidos da pragmática lingüística. Actos de fala. Implicaturas. Presuposicións. Humor e ironía. Malentendidos e incompreensións.

Discurso oral e discurso escrito.	Caracterización da comunicación oral e da comunicación escrita. Trazos e nocións básicas. A situación comunicativa cara a cara. Paralinguaxe, kinésica e proxémica. A estrutura conversacional. Xéneros, estilos e rexistros. Estilos e identidades discursivas. A comunicación nos medios. Estratexias publicitarias.
Comunicación interpersoal e cortesía.	Faces positiva e negativa. Cortesía positiva, negativa e encuberta. A atenuación. A intensificación. A negociación da relación interpersoal.
Comunicación intercultural. Xénero e discurso.	A pragmática intercultural. Culturas lacónicas e culturas locuaces. A cortesía nas distintas culturas. Diferenzas comunicativas entre mulleres e homes. Diferenzas interxeracionais.
Conversación bilingüe.	Os repertorios comunicativos dos bilingües. Funcións pragmáticas e estilísticas das alternancias de códigos. Usos bilingües galego/castelán. O Spanglish.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	26	0	26
Traballos tutelados	0	91	91
Titoría en grupo	4	7	11
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	0	14
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	4	8

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ós alumnos sobre cales dos contidos das lecturas relacionadas (ver Traballos tutelados) son fundamentais e cales secundarios. Para seguir as clases o alumno disporá, con cada Tema, dun Guión detallado dos contidos, así coma, no seu caso, da lectura acompañante correspondente.
Traballos tutelados	Realización das lecturas obrigatorias (incluíndo a elaboración das dúbidas sobre as mesmas, etc.) para cada un dos temas ou subtemas, dúbidas que se resolverán nas 4 titorías mínimas obrigatorias. Realización dos exercicios que han ser resoltos en clase. Realización dos exercicios que han ser corrixidos e cualificados polo profesor. Orientación do pequeno traballo de investigación de curso.
Titoría en grupo	As titorías son obrigatorias para os alumnos. Cada alumno deberá asistir un mínimo de 4 veces a titorías no despacho. Nelas resolveranse as dúbidas das lecturas correspondentes a esa fase do curso, dúbidas que o alumno deberá presentar previamente redactadas por escrito. Así mesmo, nas titorías consultarase calquera outra dúbida da materia: sobre as prácticas e as correccións das mesmas entregadas polo profesor, sobre as explicacións de clases, sobre o traballo de investigación de curso, sobre o propio sistema de traballo, sobre o exame escrito, etc. As titorías son en grupos dun máximo de 3 persoas. Sen embargo, os alumnos que o prefiran poden asistir a titorías individualizadas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os exercicios e problemas han ser preparados polo alumno previamente á súa resolución e comentario nas clases prácticas. Tamén haberá exercicios específicos para a súa resolución na casa e a súa entrega por escrito, que han ser devoltos corrixidos e cualificados polo profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	As titorías son obrigatorias para os alumnos. Cada alumno deberá asistir un mínimo de 4 veces a titorías no despacho. Nelas resolveranse as dúbidas das lecturas correspondentes a esa fase do curso, dúbidas que o alumno deberá presentar previamente redactadas por escrito. Así mesmo, nas titorías consultarase calquera outra dúbida da materia: sobre as prácticas e as correccións das mesmas entregadas polo profesor, sobre as explicacións de clases (teóricas ou prácticas), sobre o traballo de investigación de curso (que ha ser debidamente orientado polo profesor), sobre o propio sistema de traballo, sobre o exame escrito, etc. As titorías son en grupos dun máximo de 3 persoas. Sen embargo, os alumnos que o prefiran poden asistir a titorías individualizadas.

Titoría en grupo	As titorías son obrigatorias para os alumnos. Cada alumno deberá asistir un mínimo de 4 veces a titorías no despacho. Nelas resolveranse as dúbidas das lecturas correspondentes a esa fase do curso, dúbidas que o alumno deberá presentar previamente redactadas por escrito. Así mesmo, nas titorías consultarase calquera outra dúbida da materia: sobre as prácticas e as correccións das mesmas entregadas polo profesor, sobre as explicacións de clases (teóricas ou prácticas), sobre o traballo de investigación de curso (que ha ser debidamente orientado polo profesor), sobre o propio sistema de traballo, sobre o exame escrito, etc. As titorías son en grupos dun máximo de 3 persoas. Sen embargo, os alumnos que o prefiran poden asistir a titorías individualizadas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	As titorías son obrigatorias para os alumnos. Cada alumno deberá asistir un mínimo de 4 veces a titorías no despacho. Nelas resolveranse as dúbidas das lecturas correspondentes a esa fase do curso, dúbidas que o alumno deberá presentar previamente redactadas por escrito. Así mesmo, nas titorías consultarase calquera outra dúbida da materia: sobre as prácticas e as correccións das mesmas entregadas polo profesor, sobre as explicacións de clases (teóricas ou prácticas), sobre o traballo de investigación de curso (que ha ser debidamente orientado polo profesor), sobre o propio sistema de traballo, sobre o exame escrito, etc. As titorías son en grupos dun máximo de 3 persoas. Sen embargo, os alumnos que o prefiran poden asistir a titorías individualizadas.

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	Levarase un control do grao de asistencia a clases (considerada moi aconsellable), e dentro do sistema da avaliación continua. Unha asistencia a alomenos un 80% das sesións considérase moi importante para unha axeitada comprensión da materia.	10
Traballos tutelados	Os traballos tutelados son de dous tipos: por un lado o traballo lector do alumno, por outro a realización dun pequeno traballo de investigación de curso. O alumno renderá contas do seu grao de realización das lecturas obrigatorias a través das listaxes de dúbidas, que deberá entregar por escrito para seren resoltas nas titorías (en grupo e/ou individuais), así coma da marcha do seu traballo de investigación de curso, que deberá resolver sempre co apoio das lecturas, das clases maxistrais e das clases prácticas, así como coas oportunas e periódicas consultas ó profesor.	30
Titoría en grupo	É complementaria directa do traballo de realización das lecturas, da elaboración e resolución das dúbidas razoadas, así coma das consultas periódicas correspondentes (consultas que inclúen a orientación do traballo de investigación de curso).	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	A preparación dos exercicios na casa previamente á súa resolución na clase, a entrega por escrito (en tempo e forma) de todas as prácticas que con esa finalidade se distribúan, así como as intervencións na clase para colaborar na súa discusión e resolución, serán axeitadamente valoradas.	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Realizaranse dúas probas escritas nas que o alumno ha amosar uns coñecementos abondos sobre a materia. As partes teórica e práctica dos exames han ser cualificadas (e, no seu caso, superadas) de xeito mutuamente independente.	20

Otros comentarios sobre la Evaluación

En cada un dos 5 ítems precedentes (ver apartado "Avaliación") deberase obter uns resultados positivos mínimos.

O alumno que decida non seguir a avaliación continua, ou que incumpra as condicións esixidas pola mesma, examínase do conxunto da materia ó final do cuadrimestre. A materia de exame inclúe todas as lecturas consideradas obrigatorias, así coma os contidos teóricos e prácticos.

Aqueles que na primeira convocatoria non aprobaren a materia polo sistema da avaliación continua, na convocatoria de xullo deberán presentarse ó exame escrito na data oficial.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía introductoria

Barcelona: Octaedro.

Jaworski, A. & N. Coupland (eds.) (1999). *The Discourse Reader*. Londres: Routledge.

Poyatos, F. (1995). *La comunicación no verbal*. [Volume] 1. *Cultura, lenguaje y conversación*. Madrid: Istmo.

Recomendacións

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Lingüística: Introducción ao estudo da linguaxe e a comunicación/V01G160V01105

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estrutura e análise das linguas galega e española: Semántica, pragmática e léxico**

Asignatura	Estrutura e análise das linguas galega e española: Semántica, pragmática e léxico			
Código	V01G160V01402			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c
Lengua	Castelán			
Impartición	Galego			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Rodríguez Barcia, Susana			
Profesorado	Rodríguez Barcia, Susana Rodríguez Vega, Maria Regina			
Correo-e	barcia77@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Esta materia ten por obxecto dar a coñecer aos discentes as bases teóricas fundamentais da Semántica, a Pragmática e o Léxico das linguas galega e española. As competencias adquiridas a través desta materia permitirán aos alumnos e alumnas realizar análises lingüísticas máis profundas e mellorar as súas capacidades comunicativas.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B1	Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos dunha área de estudo que parte da base da educación secundaria, que se adoita atopar nun nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvólvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer a estrutura e organización do léxico.	A4	B4
	A5	B5
Comprender os conceptos teóricos fundamentais da semántica e a pragmática.	A4	B1
	A5	B2
	A7	

Saber facer análises semánticas e pragmáticas.	A6 A9 A13	B2 B3
Capacitar aos alumnos para analizar, sintetizar, comprender e extraer a información principal e secundaria dunha manifestación discursiva oral ou escrita.	A5	B3

Contidos

Tema		
Tema 1. A semántica	1.1. O estudo do significado. Marco teórico. 1.2. Unidades semánticas. 1.3. Relacións semánticas. 1.4. Lóxica e semántica.	
Tema 2. A pragmática	2.1. Conceptos básicos de pragmática. 2.2. Relacións entre semántica e pragmática. 2.3. Os problemas da pragmática. 2.4. A teoría dos actos de fala. 2.5. O principio de cooperación: as implicaturas conversacionais. 2.6. A teoría da relevancia. 2.7. A cortesía. 2.8. Relevancia do coñecemento pragmático.	
Tema 3. O léxico	3.1. O vocabulario do español e do galego. 3.2. Préstamos e neologismos. 3.3. Aspectos morfolóxicos xerais. 3.3.1. Flexión vs. derivación. 3.3.2. Procedementos de lexicoxénese. 3.4. Aspectos lexicográficos. 3.4.1. A definición lexicográfica: estrutura e tipoloxía. 3.4.2. Dicionario e corpus.	

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	2	4
Sesión maxistral	18	45	63
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	17	27
Presentacións/exposicións	10	20	30
Estudo de casos/análises de situacións	4	12	16
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	2	4
Traballos e proxectos	2	4	6

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividade introductoria que busca recoller información sobre os coñecementos de partida, os intereses e as motivacións dos discentes. Ademais da presentación da materia farase unha pequena proba inicial non puntuable na avaliación final que servirá como valoración de nivel.
Sesión maxistral	Actividade teórica. Consiste na exposición dos contidos da materia co obxectivo de comunicar coñecementos. As explicacións estarán ordenadas e ben estruturadas e contarán con exemplos que aseguren a comprensión dos contidos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade práctica. Formularanse na aula ou a través da plataforma TEMA unha serie de problemas e exercicios relacionados coa materia traballada. O obxectivo é reflexionar e relacionar teoría e práctica. Tamén constitúe unha actividade básica para consolidar coñecementos.
Presentacións/exposicións	Actividade práctica. Consistirá na exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto que se escollerá entre os temas da materia e que terá que presentar ao resto dos compañeiros. O obxectivo é avaliar a competencia oral dos discentes nun contexto formal. A presentación poderá realizarse en galego ou en español.
Estudo de casos/análises de situacións	Actividade práctica orientada na aula pola docente. Aínda que o alumnado poderá traballar de forma autónoma na materia, estas análises semánticas e pragmáticas realizadas na aula desenvolveranse coa colaboración entre os alumnos e a docente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Para a resolución de problemas e exercicios, traballos e proxectos, así como para a realización de traballos e exposicións propostos na aula, o docente reservará un tempo de atención personalizada co fin de atender e resolver as dúbidas do alumnado.
---	---

Presentacións/exposicións	Para a resolución de problemas e exercicios, traballos e proxectos, así como para a realización de traballos e exposicións propostos na aula, o docente reservará un tempo de atención personalizada co fin de atender e resolver as dúbidas do alumnado.
---------------------------	---

Pruebas	Descripción
Traballos e proxectos	

Avaliación

	Descripción	Calificación
Presentacións/exposicións	Consistirá na exposición oral por parte do alumnado dun tema concreto que se escollerá entre os temas da materia e que terá que presentar ao resto dos compañeiros. O obxectivo é avaliar a competencia oral dos discentes nun contexto formal.	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Consistirá nun exame que abordará todos os temas estudados durante o curso. Será imprescindible aprobar este exame para superar a materia.	50
Traballos e proxectos	Consistirá na elaboración dun traballo, escrito, proposto en clase no que se avaliará a competencia do alumnado no relativo á reflexión sobre conceptos teóricos e ao dominio das técnicas e mecanismos de síntese e redacción dun texto.	25

Otros comentarios sobre la Evaluación

Nos alumnos de avaliación continua, no caso de que, tras a avaliación conxunta, sexan necesarios ata 0,25 puntos para superar a materia, terase en conta a asistencia e participación regular na clase.

Ao inicio do curso, os alumnos e alumnas deberán indicarlle á docente a forma de avaliación pola que optan, é dicir, avaliación continua (asistencia regular a un 80% das clases, traballos de aula, presentacións, proxectos, probas, etc.) ou avaliación única (exame oficial da materia que terá lugar ao final do cuadrimestre).

As persoas que opten pola avaliación continua e que non superen a materia ao final do cuadrimestre poderán presentarse á oportunidade de xullo, na que non se gardarán as cualificacións obtidas a través das probas, actividades e traballos realizados ao longo do curso (salvo casos debidamente xustificados e nos que o alumno ou alumna o solicite persoalmente á docente).

Os estudantes Erasmus poderán realizar as probas coa axuda dun dicionario.

Tanto nas probas coma no resto dos exercicios propostos ao longo do curso penalizaranse os erros ortográficos, os erros na expresión, as incoherencias sintácticas, etc. con ata 0,25 puntos por cada falta.

Bibliografía. Fontes de información

Almela Pérez, Ramón, **Procedimientos de formación de palabras en español**, Barcelona: Ariel,

Álvarez de Miranda, Pedro, **"Neología y pérdida léxica" en DE MIGUEL, ELENA, Panorama de la lexicología**, Barcelona: Ariel,

Calsamiglia Blancafort, Helena y Amparo Tusón Valls, **Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso**, Barcelona: Ariel,

Calvo Pérez, Julio, **Introducción a la pragmática del español**, Madrid: Cátedra,

De Miguel, Elena, **Panorama de la lexicología**, Barcelona: Ariel,

Escandell, M. Victoria, **Introducción a la pragmática**, Barcelona: Ariel,

Gutiérrez Ordóñez, Salvador, **De pragmática y semántica**, Madrid: Arco/Libros,

Medina Guerra, Antonia M^a, **Lexicografía española**, Barcelona: Ariel,

Pena Seijas, Jesús, **Partes de la morfología. Las unidades del análisis morfológico en BOSQUE, IGNACIO y VIOLETA DEMONTE (dirs.), Gramática descriptiva de la lengua española**, Madrid: Espasa Calpe,

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA Y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA, **Nueva gramática de la lengua española**, Madrid: Espasa,

Reyes, Graciela, **El abecé de la pragmática**, Madrid: Arco/Libros,

Varela Ortega, Soledad, **La formación de palabras**, Madrid: Taurus,

Varela Ortega, Soledad, **Morfología Léxica: la formación de palabras**, Madrid: Gredos,

Yus, Francisco, **Ciberpragmática. El uso del lenguaje en Internet**, Barcelona: Ariel,

Ao longo do curso indicaranse as lecturas de carácter obrigatorio.

Ademais, en cada tema traballárase con algunhas lecturas que se indicarán durante as sesións maxistrais e que se recollerán tamén na plataforma TEMA.

Recomendacións

Asignaturas que se recomenda cursar simultaneamente

Comunicación oral e escrita: Español II/V01G160V01305

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Estrutura e análise das linguas galega e española: Introducción á sintaxe/V01G160V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura comparada				
Asignatura	Literatura comparada			
Código	V01G160V01403			
Titulación	Grado en Estudios de Gallego y Español			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c
Lengua Impartición	Castellano			
Departamento	Literatura española y teoría de la liter			
Coordinador/a	Becerra Suarez, Maria del Carmen			
Profesorado	Becerra Suarez, Maria del Carmen			
Correo-e	cbecerra@uvigo.es			
Web				
Descripción general	Estudio del desarrollo de la Literatura Comparada desde su nacimiento hasta la actualidad. Se dedica una atención especial a los nuevos paradigmas asumidos por los comparatistas, fundamentalmente la formación del canon y la vinculación de la Literatura Comparada con otras manifestaciones artísticas, en particular con el cine. La parte práctica consistirá en la aproximación interartística a diversas formas, temas y géneros desde planteamientos contemporáneos.			

Competencias de titulación	
Código	
A4	Conocer los métodos básicos del estudio y análisis lingüístico y literario
A6	Argumentar los temas y textos objeto de estudio de acuerdo con las convenciones académicas, aportando pruebas y sirviéndose de los recursos bibliográficos y electrónicos disponibles, especialmente de los orientados a la investigación lingüística y literaria y a la docencia de las lenguas impartidas en el grado
A7	Participar en debates y actividades de grupo y organizarlos, desarrollando un pensamiento autónomo y crítico, con respeto a las posiciones ajenas y tolerancia hacia la diversidad social y cultural que se expresa en las lenguas y literaturas en cuestión
A9	Planificar, estructurar, y desarrollar ensayos escritos y presentaciones orales en español y en gallego, formulando hipótesis, con una metodología apropiada para transmitir ideas eficazmente, de acuerdo con las convenciones académicas, y argumentando los razonamientos expuestos
A10	Ser capaces de apreciar otras culturas y expresiones artísticas y competentes para sensibilizar al entorno propio en la apreciación de la diversidad intercultural. Explorar además las repercusiones sociales, profesionales, educativas y culturales de los usos lingüísticos y del aprendizaje de las lenguas estudiadas en el grado
A11	Mostrar sensibilidad para las aportaciones hechas por las mujeres a la literatura y la cultura producida en español, gallego y portugués en sus diferentes ámbitos geográficos y culturales. Entender las funciones del canon, su formación y sus agentes, y valorar las exclusiones que genera (por ejemplo, la exclusión de los textos de escritoras), particularmente en los diferentes ámbitos geográficos y culturales de las lenguas gallega y española
B2	Que las/los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	Que las/los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B5	Que las/los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Saber apreciar la diferencia estética.	A10 A11	B2 B3
Saber relacionar los textos literarios con su contexto.	A4	B3
Ser capaces de leer textos de Teoría de la Literatura de orientaciones teóricas diversas situándolos en la que corresponda.	A4 A6	B2 B3 B5
Comentar textos literarios diversos relacionándolos con el género al que correspondan y sabiendo justificar esa adscripción.	A4 A6 A7 A9	B2 B3

Contenidos

Tema

1. Historia y concepto del comparatismo	1.1 Historia 1.2. Concepto
2. Vías de la Literatura Comparada	2.1 Genología 2.2. Morfología 2.3 Tematología 2.4 Relaciones interartísticas
3. Tematología: los mitos	3.1 El mito de Don Juan: origen 3.2. El drama fundacional 3.3. Evolución del mito de Don Juan (S. XVII-S. XXI), en la cultura occidental.
4. Relaciones interartísticas	4.1. Literatura y cine: El mito de don Juan en el cine

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Eventos docentes y/o divulgativos	2	4	6
Sesión magistral	30	30	60
Trabajos tutelados	6	12	18
Debates	4	4	8
Presentaciones/exposiciones	2	24	26
Trabajos y proyectos	4	28	32

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodologías

	Descripción
Eventos docentes y/o divulgativos	El alumnado asistirá a conferencias o a cualquier otro evento formativo que se organice en la Facultad y tenga relación con la materia.
Sesión magistral	El profesor explicará siempre en profundidad los temas que se tratarán en la materia, con una bibliografía mínima y posibilidad de intervenir el alumnado.
Trabajos tutelados	Lecturas de obras, sobre las que versarán los trabajos y proyectos. Ejercicios de fichas bibliográficas. Comentarios de texto. Exposiciones en clase
Debates	El alumnado participará en debates, organizados en clase y moderados por el profesor, sobre algunas de las obras cuya lectura será obligatoria para la elaboración de trabajos o la ilustración de determinados temas tratados en la materia
Presentaciones/exposiciones	Presentaciones de una lectura o un trabajo previamente elaborado en grupo, o bien de forma individual.

Atención personalizada

Pruebas	Descripción
Trabajos y proyectos	

Evaluación

	Descripción	Calificación
Trabajos tutelados	Se valorará el resultado final del trabajo tutelado: su profundidad en el tratamiento de la temática y la capacidad para hacer una lectura crítica de los materiales de trabajo.	25
Presentaciones/exposiciones	Se valorará la calidad de la exposición, la corrección del lenguaje, y lo pertinente de los argumentos.	25
Trabajos y proyectos	La realización de los trabajos, su entrega en la fecha y la evaluación positiva de estos será condición indispensable para superar la materia. Se tendrá en cuenta la correcta asimilación de los contenidos, pero también la utilización adecuada de los instrumentos metodológicos, la presentación formal, así como la redacción. Los trabajos tendrán un peso de un 50 % de la calificación final de la materia.	50

Otros comentarios sobre la Evaluación

Se sigue la evaluación continua, que exige la asistencia como mínimo al 80% de las clases, y con participación en las actividades. Si no se puede cumplir esta condición, hay que advertirlo al profesor argumentándolo, y al principio de las clases

Al final de cuatrimestre (1ª edición de actas) y en la fecha marcada por la FFT (julio) se realizará una prueba a la que podrán presentarse quienes no hayan podido seguir el curso de modo presencial o quienes opten por presentarse sólo al examen final (evaluación única).

El examen consistirá en:

1) dos preguntas de respuesta larga cuyos enunciados coincidan con los de los contenidos del programa, o bien se dejen reducir fácilmente a ellos; 2) una prueba práctica de comentario de texto, en el cual habrá que reconocer alguna de las estructuras o contenidos del programa.

La prueba de segunda convocatoria tendrá la misma estructura que la citada. Para los alumnos que siguieron la evaluación continua se tendrá en cuenta los resultados positivos alcanzados en mayo.

Fuentes de información

Becerra, Carmen, **Mito y Literatura. Estudio comparado de Don Juan**, Vigo, 1997,

Guillén, Claudio, **Entre lo uno y lo diverso. Introducción a la literatura comparada.**, Barcelona, 1985,

Romero López, Dolores, **Orientaciones en literatura comparada**, Madrid, 1998,

Rousset, Jean, **El mito de Don Juan**, Madrid, 1985,

Vega Ramos, María José, y Neus Carbonell, **La Literatura Comparada. Principios y métodos**, Madrid, 1998,

Villanueva, Darío, «**Literatura comparada y teoría de la literatura**», **Curso de teoría de la literatura**, Madrid, 1994,

Recomendaciones

Otros comentarios

Es necesario manejar mínimamente los entornos virtuales y programas básicos.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Panorama da literatura en lingua española II				
Asignatura	Panorama da literatura en lingua española II			
Código	V01G160V01404			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fariña Busto, Maria Jesus			
Profesorado	Fariña Busto, Maria Jesus Ribao Pereira, Montserrat			
Correo-e	mbusto@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Estudio de la literatura española desde el siglo XVIII hasta la actualidad y aproximación general a la historia literaria hispanoamericana.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
A9	Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español e en galego, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.
A11	Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, galega e portuguesa nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras, particularmente nos diferentes ámbitos xeográficos e culturais das linguas galega e española.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B5	Que o alumnado desenvólvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir a literaturas española e hispanoamericana nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, no período comprendido entre o século XVIII e a actualidade.	A3
Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación e docencia en literatura española dos séculos XVIII-XXI e hispanoamericana.	A6
Formular razoamentos críticos no ámbito literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva aos textos españois dos séculos XVIII-XXI e hispanoamericanos.	A8
Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español a propósito dos textos literarios españois dos séculos XVIII-XXI e hispanoamericanos, formulando hipóteses cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos.	A9

Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura española nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon nos séculos XVIII-XXI e en Hispanoamérica, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera, por exemplo, a exclusión dos textos de escritoras. A11

Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	B2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.	B3
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	B5

Contidos

Tema	
1. La Literatura Española del siglo XVIII	1.1. Periodización 1.2. Debates literarios 1.3. Géneros
2. La Literatura Española del siglo XIX	2.1. Estéticas 2.2. Evolución de los géneros
3. La Literatura Española del siglo XX	3.1. Periodización 3.2. Aspectos estéticos generales
4. La Literatura Hispanoamericana: una introducción	4.1. De qué hablamos cuando hablamos de Literatura Hispanoamericana 4.2. Periodización 4.3. Contextos geográficos, políticos y culturales
5. La Literatura Hispanoamericana del siglo XVI al XVIII	5.1. El encuentro entre culturas 5.2. Aproximaciones a las 'Crónicas de Indias' y a la obra de Sor Juana Inés de la Cruz
6. La Literatura Hispanoamericana de los siglos XIX y XX	6.1. La Independencia 6.2. Romanticismo y Modernismo 6.3. Acercamiento a algunas figuras literarias del siglo XX

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Traballos de aula	16	0	16
Traballos tutelados	0	20	20
Titoría en grupo	4	0	4
Sesión maxistral	26	22	48
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	30	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	0	30	30

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Traballos de aula	O estudantado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Traballos tutelados	O estudantado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe, así como debates en grupo sobre problemas ou cuestións concretas da materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado.

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Traballos de aula	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levarase a cabo NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.
Traballos tutelados	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levarase a cabo NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.
Titoría en grupo	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da asignatura como sobre as diferentes cuestións relativas ó desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levarase a cabo NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.

Avaliación

	Descripción	Calificación
Traballos de aula	O estudantado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	30

Otros comentarios sobre la Evaluación

Esta asignatura consta de dos partes bien diferenciadas. Ocho semanas del curso se dedicarán al estudio de la Literatura Española de los siglos XVIII a XX y las otras ocho a la Literatura Hispanoamericana. En consecuencia, el alumnado que se incorpore a cualquiera de estas dos partes más tarde de la tercera sesión perderá el derecho a la evaluación continua.

Para quienes opten por la evaluación continua (asistencia a clases y realización de los trabajos pertinentes) habrá un examen en la última semana de cada una de las partes en que se divide la materia. Quienes no superen esta evaluación continua deberán presentarse al examen de julio en la fecha que fije la Facultad. Los exámenes, tanto los de cada parte de la materia como el de julio, constarán de pruebas prácticas y teóricas.

Quienes opten por la evaluación única tendrán que realizar un examen (teórico y práctico) en la última semana de cada una de las partes en que se divide la materia. En todo caso, es IMPRESCINDIBLE que el alumnado que no asista regularmente a clase se ponga en contacto con las profesoras al inicio del cuatrimestre

Bibliografía. Fontes de información

Lecturas de Literatura Española:

1. Antología de ensayos de diferente naturaleza y contenido proporcionados en clase o a través de la plataforma TEMA.
2. Fernández de Moratín, L., *El sí de las niñas*, ed. de J. Pérez Magallón, Barcelona, Crítica, 1994.
3. Polt, J. H. R., *Poesía del siglo XVIII*, Madrid, Castalia, 1997.
4. Antología de artículos de M. J. de Larra tomados de A. Pérez Vidal, ed. y L. Romero Tobar, pról., *Fígaro. Colecciones de artículos dramáticos, literarios, políticos y de costumbres*, Barcelona, Crítica, 2007

Historias de la Literatura Española:

Alonso, C., *Historia de la Literatura Española*. Vol 5. *Hacia una literatura nacional. 1800-1900*, Barcelona, Crítica, 2010.

Albiac, D., *Historia de la Literatura Española*. Vol 4. *Siglo XVIII*, Barcelona, Crítica, 2011.

Ferreras, J. I., *La novela en España. Historia, estudios y ensayos*. Tomo III, *Siglo XIX. Primera Parte (1800-1868)*. Tomo IV, *Siglo XIX. Segunda Parte (1868-1900)*, Madrid, La Biblioteca del Laberinto, 2010.

García de la Concha, V., dir., *Historia de la Literatura Española. Siglo XVIII (I y II)*, coord. G. Carnero (Madrid, Espasa-Calpe, 1995). *Siglo XIX (I)*, coord. G. Carnero (Madrid, Espasa-Calpe, 1997). *Siglo XIX (II)*, coord. L. Romero Tobar (Madrid, Espasa-Calpe, 1998).

Mico, F., dir., *Historia y Crítica de la Literatura Española*, vol. 8, *Época contemporánea (1939-1980)*, coord. D. Ynduráin (Barcelona, Crítica, 1980) y suplemento, vol. 8/1, coord. S. Sanz Villanueva y M. Amores (Barcelona, Crítica, 1999); vol. 9, *Los nuevos nombres (1975-1990)*, coord. D. Villanueva (Barcelona, Crítica, 1992) y suplemento, vol. 9/1, coord. J. Gracia (Barcelona, Crítica, 2000).

Textos de consulta de Literatura Española:

Álvarez Barrientos, J., *Ilustración y neoclasicismo en las letras españolas*, Madrid, Síntesis, 2005.

Caldera, E., *Primi manifesti del romanticismo spagnolo*, Pisa, Istituto di Letteratura Spagnola e Ispanoamericana, 1962.

Lissorgues, Y. y G. Sobejano, eds., *Pensamiento y literatura en España en el siglo XIX*, Toulouse, Presses Universitaires du Mirail, 1998.

Brihuega, J., ed., *Manifiestos, proclamas, panfletos y textos doctrinales. Las vanguardias artísticas en España*, Madrid, Cátedra, 1979.

Romero Tobar, L., *Panorama crítico del romanticismo español*, Madrid, Castalia, 1994.

Rubio Cremades, E., *Panorama Crítico de la novela realista-naturalista española*, Madrid, Castalia, 2001.

Sotelo Vázquez, A., *El naturalismo en España: crítica y novela*, Salamanca, Almar, 2002.

Literatura Hispanoamericana:

Barrera, Trinidad (coord.), *Historia de la Literatura Hispanoamericana*, Madrid, Cátedra, 2008, vol. 3.

Gismero, Enrique, *Historia de la literatura española e hispanoamericana*, Vizcaya, Huerga y Fierro, 2009.

González Echeverría, Roberto y Enrique Pupo-Walker (eds.), *Historia de la Literatura Hispanoamericana*, Madrid, Gredos, 2006, 2 vols.

Íñigo Madrigal, Luis (coord.), *Historia de la Literatura Hispanoamericana*, Madrid, Cátedra, vol. 1 y 2 (varias reediciones).

Pedraza, Felipe y Milagros Rodríguez, *Historia esencial de la literatura hispanoamericana*, Madrid, EDAF, 2008.

Lecturas obligatorias de Literatura Hispanoamericana

Álvar Núñez Cabeza de Vaca: *Naufragios*

Sor Juana Inés de la Cruz: selección de textos*

Esteban Echevarría: *El matadero*

José Martí: selección de textos*

Rubén Darío: selección de textos*

Alfonsina Storni: selección de textos*

Horacio Quiroga: "El hombre muerto"

Juan Rulfo: "Nos han dado la tierra"

Serán, igualmente, de lectura obligatoria, todos aquellos otros textos que se utilicen en las clases.

*La selección se facilitará a través de la plataforma TEMA.

Recomendaciones

Otros comentarios

Los guiones y la bibliografía específicos de cada tema, así como la planificación horaria concreta de la asignatura se facilitarán al alumnado en las primeras sesiones de clase.

Es fundamental el seguimiento de la asignatura a través de la plataforma TEMA.

Será requisito para aprobar cada una de las actividades la correcta expresión oral y escrita, lo que significa: uso pertinente de los signos de puntuación, corrección ortográfica, claridad, rigor y redacción personal (evitando, por supuesto, la reproducción de palabras e ideas ajenas sin indicar su procedencia).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación oral e escrita: Galego II**

Asignatura	Comunicación oral e escrita: Galego II			
Código	V01G160V01405			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	2	2c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xandre@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Esta materia ten como obxectivo consolidar aspectos teóricos e prácticos nun nivel intermedio do galego oral e escrito nos distintos compoñentes lingüísticos: fónico, ortográfico, morfosintáctico, léxico-semántico e textual.			

Competencias de titulación

Código	
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A13	Ser competente para utilizar as novas tecnoloxías como recurso metodolóxico, de investigación, didáctico e de comunicación
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
-Fundamentar con coñecementos teóricos unha adecuada, coherente e correcta expresión oral e escrita en lingua galega.	A6 A7 B2
-Analizar e valorar criticamente exemplos de expresión oral e escrita en lingua galega.	A7
-Promover a autonomía do alumnado para producir e corrixir diversos tipos de textos orais e escritos, utilizando axeitadamente os recursos da lingua galega.	A13

Contidos

Tema	
1. As formas da escrita en galego.	1.1. Os textos escritos académicos e especializados.
2. A comunicación oral en galego.	2.1. Anatomía e fisioloxía da voz. Formas e tipos da expresión oral. 2.2. Características e organización do discurso oral. 2.3. A comunicación non verbal.
3. Aspectos de morfosintaxe galega.	(*)(*)
4. Cuestións de léxico galego normativo. Os rexistros do galego.	(*)(*)
A ordenación das epígrafes non implica un desenvolvemento secuencial concreto.	()(*)

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Presentacións/exposicións	5	18	23
Traballos tutelados	3	19	22
Actividades introdutorias	2	0	2

Sesión maxistral	10	25	35
Probas de resposta curta	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates etc. realizados por relatores/as de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a utilización de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, diante do docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Poderán ser individuais ou en grupo.
Traballos tutelados	Elaboración dun traballo proposto polo docente que permita avaliar a competencia do alumnado no relativo ao dominio da lingua, técnicas e mecanismos de redacción dun texto.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que desenvolverá o alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente poderá ter algunha tutoría individualizada ou en pequeno grupo co alumnado a propósito das presentacións/exposicións ou dos traballos e proxectos se non abonda coas explicacións, comentarios e indicacións que se dean nas aulas prácticas.
Traballos tutelados	O docente poderá ter algunha tutoría individualizada ou en pequeno grupo co alumnado a propósito das presentacións/exposicións ou dos traballos e proxectos se non abonda coas explicacións, comentarios e indicacións que se dean nas aulas prácticas.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ó longo do curso, o docente irá recompilando as cualificacións de todas as actividades prácticas avaliadas (orais ou escritas).	26
Presentacións/exposicións	Realizarase un traballo sobre unha gravación e exporase oralmente.	20
Traballos tutelados	Prevese a realización dunha actividade de natureza escrita. O seu valor sobre a cualificación final é do 10%.	10
Sesión maxistral	Realizaranse dúas probas (unha escrita e outra oral) verbo de todos os coñecementos teóricos e lingüísticos desenvolvidos na materia. Ata un 4% do valor desta epígrafe pode alcanzarse grazas á asistencia participativa nas aulas, tanto teóricas coma prácticas.	44

Otros comentarios sobre la Evaluación

O alumnado deberá decidir ó comezo do curso se opta por un sistema de avaliación continua ou por outro de avaliación única.

Asistencia. Para poder optar á avaliación continua o alumnado deberá asistir a un mínimo do 80% das aulas (tanto das horas teóricas coma das prácticas).

Os discentes terán que conseguir un mínimo de 5.00 (sobre 10) en cada unha das catro tipoloxías de avaliación para alcanzar o apto. Así mesmo, en cada unha das probas ou actividades individuais que constitúen o proceso de avaliación débese alcanzar un 4.00 (sobre 10) para poder facer media coas demais. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polos docentes teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Igualmente, o plaxio ou copia está penalizado cun 0; o segundo 0 por este motivo suporá un suspenso automático na materia.

Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar na avaliación do mes de xullo, na data fixada pola Facultade, aquelas probas que non superasen na avaliación de maio (en todo caso, se algunha das partes non se

consegue aprobar suporá un suspenso na materia e non se fará a suma total das porcentaxes).

O alumnado que opte pola avaliación única, e aquel que non cumpra cos requisitos para a avaliación continua, poderá superar a materia, tanto en maio (na fin do período lectivo) coma en xullo, a través dun exame final (cunha parte oral e outra escrita) [50%] e mais dous traballos (seguindo as indicacións do docente) [50%]. Cómpre superar tanto o exame coma os traballos para poder aprobar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica.

GRAMÁTICAS E MANUAIS DE REFERENCIA

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira (1986): *Gramática galega*. Vigo: Galaxia.

Álvarez, R. e X. Xove (2002): *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Feixó, X.; X. R. Pena e M. Rosales (2004): *Galego século XXI. Nova guía da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Freixeiro Mato, X. R. (1998-2003): *Gramática da lingua galega*, 4 vols. Vigo: A Nosa Terra.

Hermida Gulías, C. (2004): *Gramática práctica (Morfosintaxe)*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.

Real Academia Galega e Instituto da Lingua Galega (2005): *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*. Vigo: RAG e ILG. 20ª ed.

Regueira, Xosé L. (coord.) (1998): *Os sons da lingua*. Vigo: Xerais.

DICIONARIOS DE LINGUA GALEGA

Carballeira Anllo, X. M.^a (coord.) (2009): *Gran diccionario Xerais da lingua*. Vigo: Xerais.

Domínguez Dono, X.; A. X. Rajó Pazó e B. Varandas González (coords.) (2004): *Diccionario de galego*. Vigo: Ir Indo.

Fernández Salgado, B. (dir.) (2004): *Diccionario de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

González, M. e A. Santamarina (dirs.) (2004): *Vocabulario da lingua galega (VOLG)*. A Coruña: Real Academia Galega / Instituto da Lingua Galega.

Pena Romay, X. A. (dir.) (2005): *Gran diccionario Século 21 da lingua galega*. Vigo Edicións do Cumio / Galaxia.

Real Academia Galega (2012): *Diccionario da Real Academia Galega*. A Coruña: Real Academia Galega. Dispoñible en: <http://www.realacademiagalega.org/diccionario#inicio.do>

Recomendacións

Otros comentarios

Cfr. coas recomendacións feitas na materia Comunicación oral e escrita: galego I.
